Valtuustoaloite koskien valinnaisia äidinkielen opintoja peruskoulussa ja lukiossa

Kvalt 18.11.2024 § 117

Valtuutettu Akseli Erkkilä jätti KL:n, PS:n, Keskustan, Vasemmiston, SDP:n ja Kokoomuksen valtuustoryhmien sekä varavaltuutettu Ahti Ovaskaisen/Vihreät puolesta seuraavan sisältöisen valtuustoaloitteen:

”*Suomalaislasten luku- ja kirjoitustaito on heikentynyt 2000-luvulla huomattavasti. Samalla ennen kaikkea englannin kieli on vallannut alaa kotimaisilta kieliltä. Paras tapa ylläpitää suomalaisten kykyä ilmaista itseään suullisesti ja kirjallisesti hyvällä suomen kielellä on lukeminen ja kirjoittaminen.*

Esitämme, että Kittilässä selvitettäisiin mahdollisuus valinnaisten äidinkielen opintojen tarjoamisesta peruskoulussa ja lukiossa. Kursseilla lapset ja nuoret voisivat opetella käsialakirjoitusta, aine- ja mielipidekirjoitusta ja lukea suomalaista klassikkokirjallisuutta.”

Päätös

Puheenjohtaja Aki Nevalainen totesi, että aloite liitetään pöytäkirjaan ja lähetetään valmisteltavaksi kunnanhallitukselle.

Khall 10.12.2024 § 469

Valmistelija

Kunnanjohtaja Timo Kurula 0405957597

Aloitteen käsittely ja siihen vastaaminen on tarkoituksenmukaisinta siirtää sivistystoimen käsiteltäväksi. Vastuunalainen viranhaltija on sivistysjohtaja.

Esittelijä

Kunnanjohtaja Kurula Timo

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää, että aloite lähetetään sivistystoimen valmisteltavaksi ja käsiteltäväksi. Vastuunalainen viranhaltija on sivistystoimenjohtaja.

Päätös

Päätökseksi tuli kunnanjohtajan esitys.

Koululk 21.05.2025 § 49
603/12.00.02/2024

Valmistelija

Yläkoulun ja lukion rehtori Ylinampa Janne

Suomen kielen ja kirjallisuuden valtakunnalliseen ja paikalliseen opetussuunnitelmaan kirjatut tavoitteet määrittävät oppiaineen sisällöt yläkoulussa ja lukiossa. Yläkoulussa suomen kielen ja kirjallisuuden opetuksen tavoitteena on kehittää oppilaiden kieli-, vuorovaikutus- ja tekstitaitoja sekä ohjata heitä kiinnostumaan kielestä, kirjallisuudesta ja muusta kulttuurista. Tavoitteisiin kuuluu myös oppilaiden kyky ilmaista itseään suullisesti ja kirjallisesti. Valtuustoaloitteessa ehdotetut valinnaisaineopetuksen sisällöt kirjoittamisen opetuksessa sekä kirjallisuuden lukemisessa sisältyvät jo olemassa oleviin opetussuunnitelman sisältöihin – myös alakoulun vuosiluokkien opetussuunnitelmissa.

Äidinkielen opetuksessa on tarjottu useana vuotena valinnaisia opintoja, jotka tukevat opetussuunnitelman tavoitteiden saavuttamista. Esimerkiksi syksyllä 2025 alkaa yläkoulussa lukemiseen keskittyvä valinnaisaine, joka tarjoaa oppilaille mahdollisuuden syventää lukutaitoaan ja tutustua laajemmin suomalaiseen kirjallisuuteen. Valinnaisaineiden opetusryhmien toteutumiseen tarvitaan aina vuosittain riittävä määrä oppianeen valinneita oppilaita. Parille-kolmelle oppilaalle opetusryhmää ei ole resursoinnin näkökulmasta tarkoituksenmukaista eikä edes mahdollista perustaa.

Kuten aloitteessa kerrotaan, ovat suomalaislasten luku- ja kirjoitustaito heikentyneet 2000-luvulla. Ongelmaa ei voida ratkaista yksin koulussa, koska kyseessä on laaja yhteiskunnallinen ilmiö. Digitalisaatio, älylaitteiden yleistyminen sekä niissä esiintyvien sovellusten suosio ovat varmasti merkittävässä roolissa, kun pohditaan lukutaidon heikkenemiseen liittyviä syitä. Valinnaisaine ei välttämättä ole edes paras keino edistää laajojen massojen lukutaitoa, koska se kohdistuu aina rajatulle, asiasta innostuneelle segmentille.

Kittilän kouluissa on jatkossakin mahdollista järjestää suomen kielen ja kirjallisuuden valinnaisia opintoja peruskoulussa ja lukiossa. Tarvitaan kuitenkin laajempaa ponnistelua suomalaislasten- ja nuorten lukuinnon palauttamiseksi.

Esittelijä — Vs. sivistystoimenjohtaja Kinnunen Petteri

Päätösehdotus — Koululautakunta päättää esittää kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle, että

1) valtuustoaloitteen ehdotukset äidinkielen ja kirjallisuuden oppiaineen valinnaisaineiden oppisisällöiksi sisältyvät jo voimassa oleviin perusopetuksen ja lukion opetussuunnitelmien oppisisältöihin,

2) Kittilän kouluissa on tarjottu ja tarjotaan jatkossakin valinnaisaineopetusta äidinkielen ja kirjallisuuden oppiaineessa sekä

3) valtuustoaloite koskien valinnaisia äidinkielen opintoja peruskoulussa ja lukiossa todetaan loppuun käsitellyksi.

Päätös — Esitys hyväksyttiin.